

Oponentní posudek disertační práce

Doktorand:	Mgr. Štěpán Nosek
Studijní program:	Sociální geografie a regionální rozvoj, PŘF Univerzita Karlova
Téma disertace:	Územní soudržnost v diskurzu evropské regionální politiky – obecný rámec a česká specifika.
Školitel:	doc. RNDr. Jiří Blažek, Ph.D.
Oponent:	doc. RNDr. Petr Rumpel, Ph.D.

Posudek oponenta doc. RNDr. Petra Rumpla, Ph.D.

Aktuálnost a význam tématu pro obor

Koncem 80.let 20.st. došlo v Evropských společenstvích (ES) k významným změnám ve smyslu odklonu politik od dominantní podpory zemědělství k významnější podpoře socioekonomického rozvoje v zaostávajících regionech členských zemí, a to v souvislosti s požadavkem dokončení vnitřního trhu (či společného trhu – viz např. Cecchini report). Jedním z cílů ES či pozdější EU se stal harmonický vyvážený rozvoj založený na snižování meziregionálních rozdílů prostřednictvím podpory investic v zaostávajících regionech. Od 90.let je pak v primárním právu EU zakotven požadavek dosahování ekonomické a sociální soudržnosti (či koheze), a později od Lisabonské smlouvy platné od 2009 i tzv. územní koheze. Koheze - ekonomická, sociální a později i územní - se stala objektem i předmětem diskusí politiků, odborníků z praxe a akademiků. Již 3 dekády probíhají výzkumy realizované (regionálními) ekonomy, geografy, politology či sociology. Kritická reflexe a výzkumy různých aspektů „koheze“ jsou vysoce relevantní, a to vzhledem (nejen) k rostoucímu objemu finančních prostředků vynakládaných z rozpočtu EU a rozpočtu členských zemí na zvýšení míry soudržnosti EU.

Tématem práce je „Územní soudržnost v diskurzu evropské regionální politiky – obecný rámec a česká specifika“. Předmětem výzkumu je tedy územní koncept soudržnosti a územně-specifické přístupy, které jsou chápány jako nástroj, jak územní soudržnosti dosáhnout. Hlavním cílem empirické části disertace je *identifikovat, jakým způsobem je v členských státech EU interpretován a naplňován cíl EU směřující k územní soudržnosti, a definovat, jaké územně specifické nástroje jednotlivé členské státy využívají pro dosažení územní soudržnosti. Zvláštní zřetel je věnován Česku, jeho chápání územní soudržnosti a zkušenostem s implementací územně-specifických přístupů.*

Předložená disertační práce „Územní soudržnost v diskurzu evropské regionální politiky – obecný rámec a česká specifika“ je tematicky aktuální a koresponduje s výzkumnými aktivitami v oboru Sociální geografie a regionální rozvoj. Téma a cíle disertační práce Mgr. Štěpána Noska jsou vzhledem k výše uvedenému společensky i vědecky relevantní, a práce je významným příspěvkem geografa - pracujícího v praxi regionálního rozvoje - k vědeckému poznání reality.

Základní charakteristika, formální stránka práce a jejich zhodnocení

Práce je psaná česky, jen abstrakt je doplněn o anglickou verzi. Disertace má 102 strany, včetně 8 obrázků a 6 tabulek.

Seznam použité literatury je na 10 stránkách a obsahuje 150 odkazů na zdroje, a to zejména anglofonní a české, výjimečně německé. Překvapuje, že chybí např. monografie od Molle 2007.

Disertace je logicky strukturovaná a celkově relativně konzistentní. Určité duplicity v práci je možno považovat za funkční, neboť opakování určitého klíčového sdělení v různých místech a kontextech je vhodné. Práce obsahuje všechny požadované části v adekvátní kvalitě. Disertace je členěna do 6 kapitol. První kapitola je obecně úvodní, druhá kapitola „Teoretický rámec“ se věnuje diskusi a vymezení hlavních pojmů. V této 2. kapitole autor podává rovněž stručný pohled na vývoj regionální politiky a regionálního plánování ve vybraných evropských státech. Kapitola 3. se věnuje regionální politice a územní dimenzi ostatních veřejných politik, včetně diskuse územně-specifického přístupu a roli nástroje Territorial impact assessment TIA. Kapitola 4. charakterizuje a interpretuje územní soudržnost v programovém období 2014-2020. Kapitola 5. se zabývá územně-specifickými přístupy a roli nástroje TIA v jejich prosazování (aplikaci, implementaci), a to na příkladu Česka, i ve vztahu k budoucímu programovému období 2021+. Závěry prezentují hlavní zjištění, zařazují vlastní výzkum do kontextu trendů výzkumů geografů a rovněž uvádějí určitá doporučení. Celkově by práci prospělo, kdyby autor lépe provázal jednotlivé kapitoly určitými textovými konektory tzn. kapitola (či subkapitola) by končila uvedením další následující kapitoly.

Vlastní detailnější metodická kapitola a celkový popis postupu vědecké práce chybí. Pouze na straně 50., kap. 4.1 je nazvaná Metodický postup.

Práce byla zpracována po formální stránce dobře a nenalezl jsem žádné významnější formální typografické, gramatické či významné stylistické chyby.

Doktorand používá adekvátní odborný jazyk. Je zřejmé, že umí vědecky myslet, formulovat a psát.

Obsahová stránka práce a metodika

Zpracování teoretické části je na požadované úrovni a doktorand demonstruje znalost relevantní anglofonní literatury a zdrojů, jakož i českých zdrojů.

K teoretické části práce nemám významných připomínek – byla zpracována dobře, se znalostí názorů autorit v oblasti koheze či teritoriálního plánování a rozvoje (viz Hall, Rodriguez-Pose, Davoudi, Faludi aj.). Překvapuje, že není uvedena monografie Molle, 2007.

Někdy v textu nalzáme určité duplicity např. v úvodu a pak v teoretických sub/kapitolách, což však můžeme považovat za funkční.

Použité metody výzkumné práce jsou diverzifikované – od „desk research“ (teoretický výzkum, práce s literaturou) přes metody empirického výzkumu ve smyslu kvalitativního výzkumu typu „content analysis“ až po vlastní participativní pozorování (autor pracuje na

Ministerstvu pro místní rozvoj). K obsahové a metodické stránce práce se dále vyjádřím v následujícím odstavci.

Doporučení a náměty pro kritickou diskusi.

Přestože práci hodnotím jako kvalitní, tak mám několik kritických poznámek a podnětů pro diskusi.

Práce byla napsaná v oboru „Sociální geografie a regionální rozvoj“ a autor vhodně diskutuje pozici geografů ve vztahu k výzkumům a implementaci kohezní politiky. Avšak, v disertaci mohl být explicitní odstavec či subkapitola např. v úvodu, věnovaná určitému geografickému paradigmatickému ukotvení tématu a metod práce. Pokuste se o určité hlubší paradigmatické ukotvení práce v průběhu diskuse.

Za určité slabší místo považuji neexistenci explicitní kapitoly „metody práce a postup práce“, a to ve vztahu k celé disertaci (nejen k obsahové analýze smluv o partnerství). Chybí kritická diskuse použitých výzkumných metod. Prosím o krátkou kritickou reflexi použitých metod výzkumu.

Výběr příkladů ze zahraniční praxe působí velice náhodně až pragmaticky – někdy se určité konstatování vztahuje k Estonsku a pak zase k Německu či dokonce Švýcarsku. Jak byly příklady ze zahraniční praxe vybírány?

Je možné z Vašich výzkumů a aktuální praxe vyvodit určité závěry či doporučení pro optimalizaci implementace politiky koheze v Česku v programovém období 2021+ ?

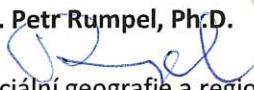
Stanovisko oponenta.

Disertační práci považuji z hlediska obsahového, metodického i formálního za práci naplňující požadavky na tento typ práce kladené. Doktorand vykazuje požadovanou publikační činnost a má předpoklady pro další vědeckou práci. Po úspěšné obhajobě si zaslouží udělení titulu Ph.D.

Student prokázal tvůrčí schopnosti a práce splňuje požadavky kladené na disertační práci v oboru „Sociální geografie a regionální rozvoj“.

Doc. RNDr. Petr Rumpel, Ph.D.

V Ostravě, 11.08.2019

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Centrum městského a regionálního managementu
Přírodovědecká fakulta Ostravské univerzity
Chittussiho 10
71000 Ostrava – Slezská Ostrava
petr.rumpel@osu.cz
+420 731505360